

**Samenwerken met
(erfgoed)organisaties aan de
duurzame kwaliteit van het
Friese erfgoed.**

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

Gemeente Opsterland

15 MEI 2025

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

DOEL LANDGOED- BIOTOOP

De landgoedbiotoop brengt de samenhang tussen het monumentale landgoedcomplex en het historische cultuurlandschap in beeld van:

1. **Monumentale complex**
(register van rijksmonumenten)
2. **Cultuurhistorische relatie**
(beschermde elementen en objecten in de omgeving)
3. **Landschappelijke samenhang**
(invloedsfeer, visuele relatie met de omgeving)

Landgoedbiotoop

=

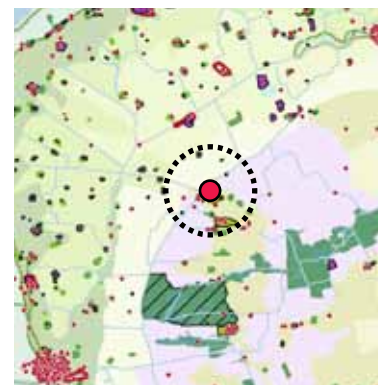
1. Monumentale
landgoedcomplex

+

2. Cultuurhistorische
relatie

+

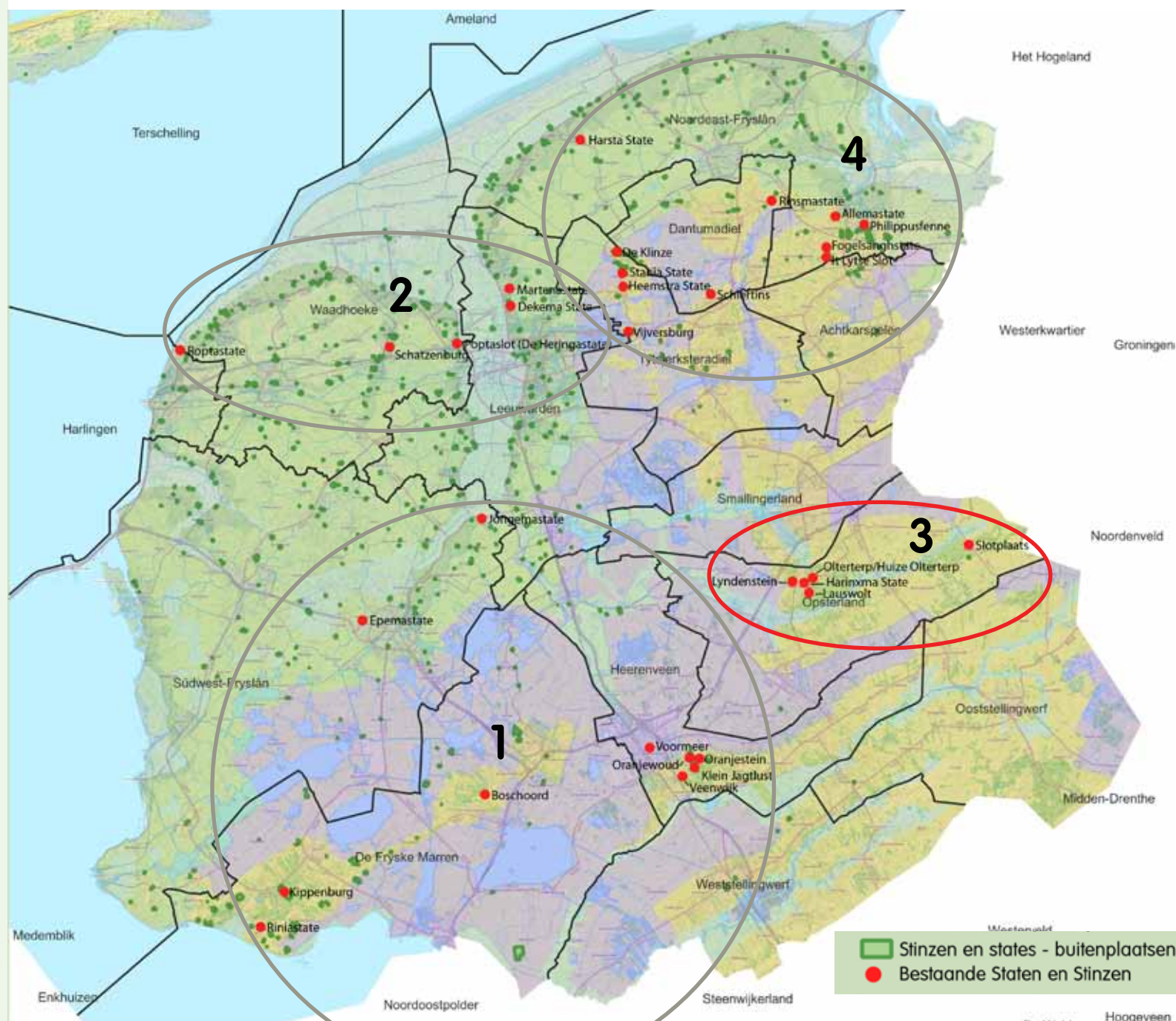
3. Landschappelijke
samenhang

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

Indeling landgoed ensembles

- 1 De Fryske Marren
Heerenveen
Súdwest-Fryslân
- 2 Harlingen
Leeuwarden
Waadhoeke
- 3 Opsterland
- 4 Dantumadiel
Noardeast-Fryslân
Tytsjerksteradiel

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

Indeling landgoed biotopen

- 1. Gemeente De Fryske Marren**
Boschoord, Kippenburg, Riniastate
Gemeente Heerenveen
Klein Jagtlust, Oranjestein,
Oranjewoud, Veenwijk, Voormeer
Gemeente Súdwest-Fryslân
Epemastate, Jongemastate
- 2. Gemeente Harlingen**
Ropta State
Gemeente Leeuwarden
Dekema State, Martenastate
Gemeente Waadhoeke
Poptaslot, Schatzenburg

- 3. Gemeente Opsterland**
Harinxma State, Lauswolt,
Lyndenstein, Huize Olterterp,
Slotplaats

- 4. Gemeente Dantumadiel**
Rinsmastate, Schierstins
Gemeente Noardeast-Fryslân
Allemastate, Fogelsanghstate,
Harsta State, It Lytse Slot,
Philippusfenne
Gemeente Tytsjerksteradiel
De Klinze, Heemstra State, Stania
State, Vijversburg

Eigendom 1830
(HISGIS)

1930
(Topografische kaart, bonnebladen 1865-1930)

2025
(Topografische kaart 2025)

Landgoedbiotoop De Klinze

Gemeente Tytsjerksteradiel
Van Sminiaweg 32-36, Aldtsjerk

1. LANDGOEDCOMPLEX

Rijksmonumentcontouren (kastele, landhuizen en parken)

2. CULTUURHISTORISCHE WAARDE Landschap

Landschapstypen
Klei op veengebied
Veerweidegebied
Woudontginning met landgoederen en elzensingels
Voorkomende verkaveling (niet op de kaart)
Opstrekkende verkaveling, grootschalige regelmaat

Monumenten en (karakteristiek) gebouwen

Rijksmonumenten
Kerken
Molens
Karakteristieke bouwwerken (jongere bouwkunst 1850-1940)
Gebouwen

Cultuurhistorische waarden

Voormalige buitenplaatsen-staten en sinzter
Voormalige boerderijplaatsen
Stads- en dorpsgezichten
Archeologische terreinen
Aardkundig waardevolle gebieden
Terpen
Dijken
Eendenkooien

Elementen in het landschap

Houtwallen en singels
Bos
Water
Wegen en paden

3. LANDSCHAPPELJKE SAMENHANG

Invloedsfeer
Invloedsfeer landgoed
Ruimtelijke relaties
Schootsveld
Verdwijnen zichtlijn
Zichtlijn
Zichtpunt

1. Landgoedcomplex

Complexnummer: 529158

Onderdeel van het complex zijn het monumentale hoofdgebouw, de tuin- en parkaanleg, brug, preeel, koetshuis, tuinmanswoning, orangerie, hekken en toegangshekken. Bij de aanleg in landschapsstijl in 1821 en 1834 naar ontwerp van tuinarchitect L. P. Roodbaard is de oostelijke bosstrook gekapt om vanaf het huis en het voorplein een diagonaal doorzicht te creëren over de weilanden.

2. Cultuurhistorische waarde

De Klinze is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang: - vanwege de ouderdom - vanwege de bouw- en bewoningsgeschiedenis - als goed voorbeeld van een oorspronkelijk uit 1655 daterende Friese state, die thans door de verschillende verbouwingen een 19de-eeuws (eclectisch) aanzien heeft. De historische tuin- en parkaanleg in landschapsstijl, waarin de oudere formele structuur deels herkenbaar is gebleven, is van belang vanwege de visuele, de functionele en de ruimtelijke samenhang tussen de samenstellende onderdelen - vanwege de herkenbaarheid en de ruime mate van gaafheid van de samenstellende onderdelen. Het complex grenst aan het beschermde dorpsgezicht van Aldtsjerk.

3. Landschappelijke relatie

De Klinze is gelegen in het zandlandschap van de Noardlike Fryske Walden. Het maakt onderdeel uit van het Parklandschap Trynwalden met het waardevolle historische boscomplex (RCE, groen erfgoed) waarin ook Stania State, Heemstra State en Griekenland en Turkije zijn gelegen. De oprijlaan bood in het verleden zicht op de weilanden bij de Murk en het Oudkerkster Meer. Deze relatie is verdwenen door de woninguitbreiding in de jaren negentig van de vorige eeuw.

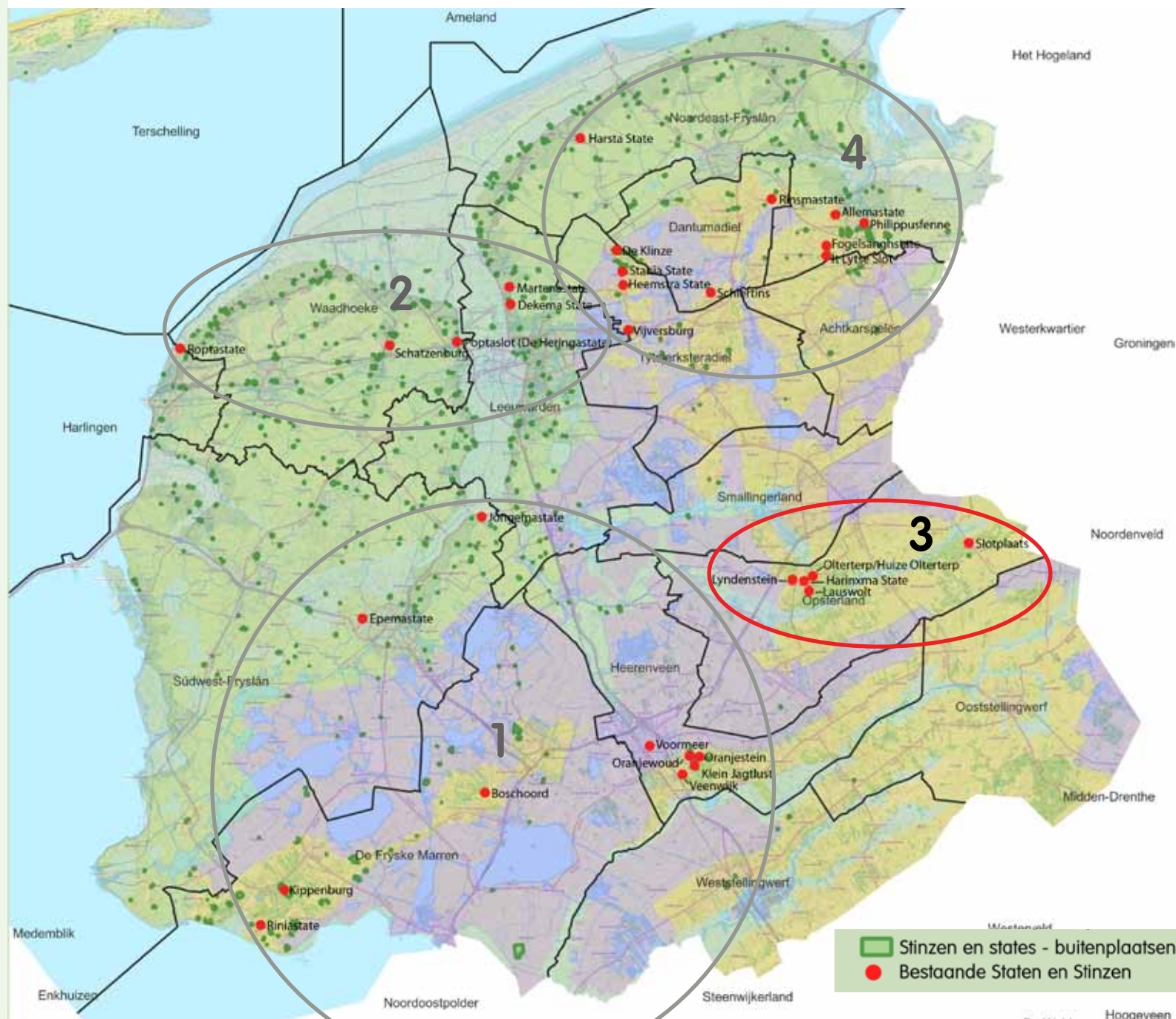

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

Indeling landgoed biotopen

OPSTERLAND

- 1 *Harinxma State*
- 2 *Lauswolt*
- 3 *Lyndenstein*
- 4 *Huize Olterterp*
- 5 *Slotplaats*

LYNDENSTEIN

Hoofdstraat 3, Beetsterzwaag

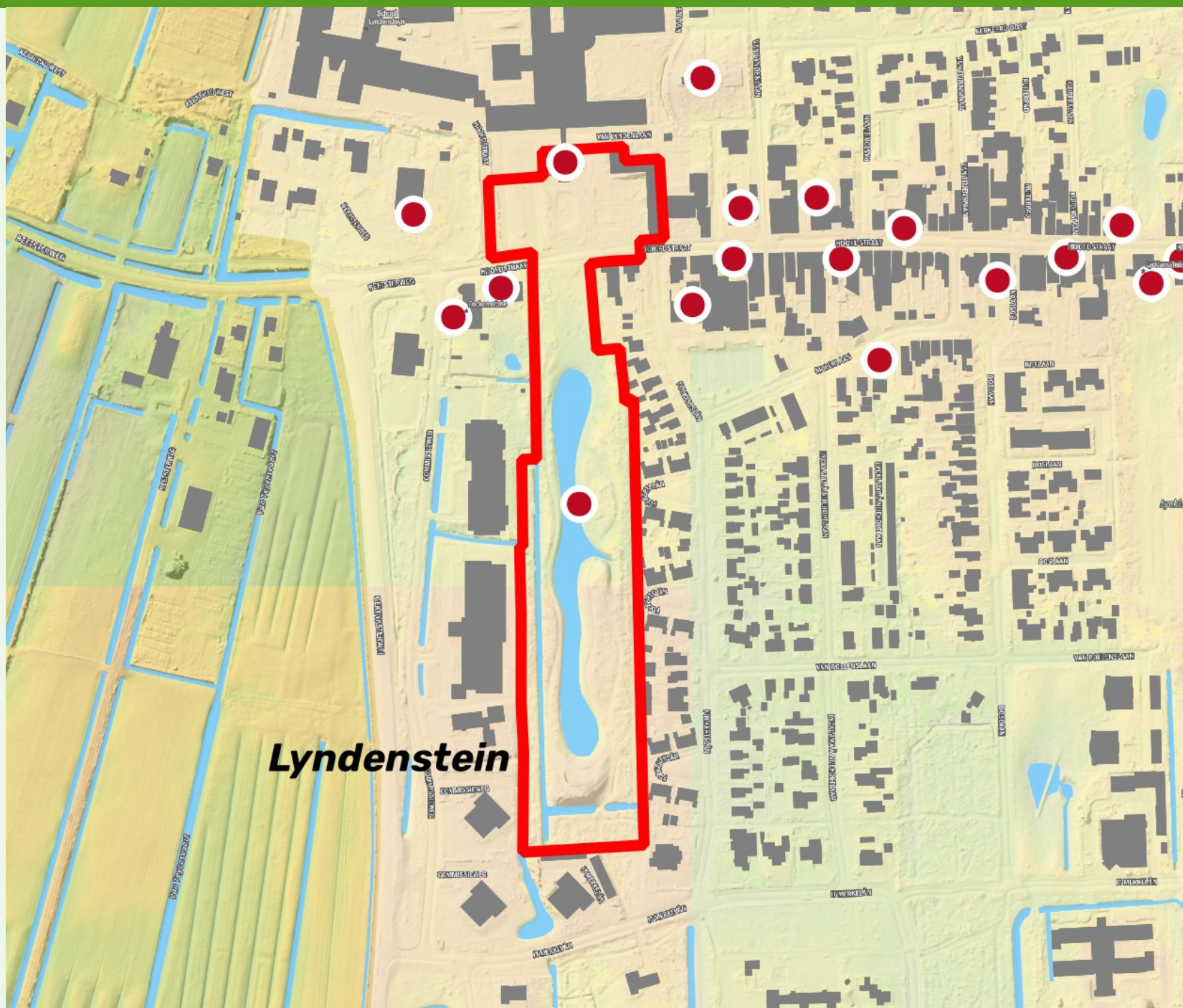

LYNDENSTEIN

1. MONUMENTALE LANDGOED- COMPLEX

- Hoofdgebouw
- Historisch park en
tuinaanleg, overtuin
- Bijgebouw met
lighal
- Bortbeelden op
pedestals
- Tuinbeeld Neptunus
- Hekwerken
- Klok en klokkenstoel

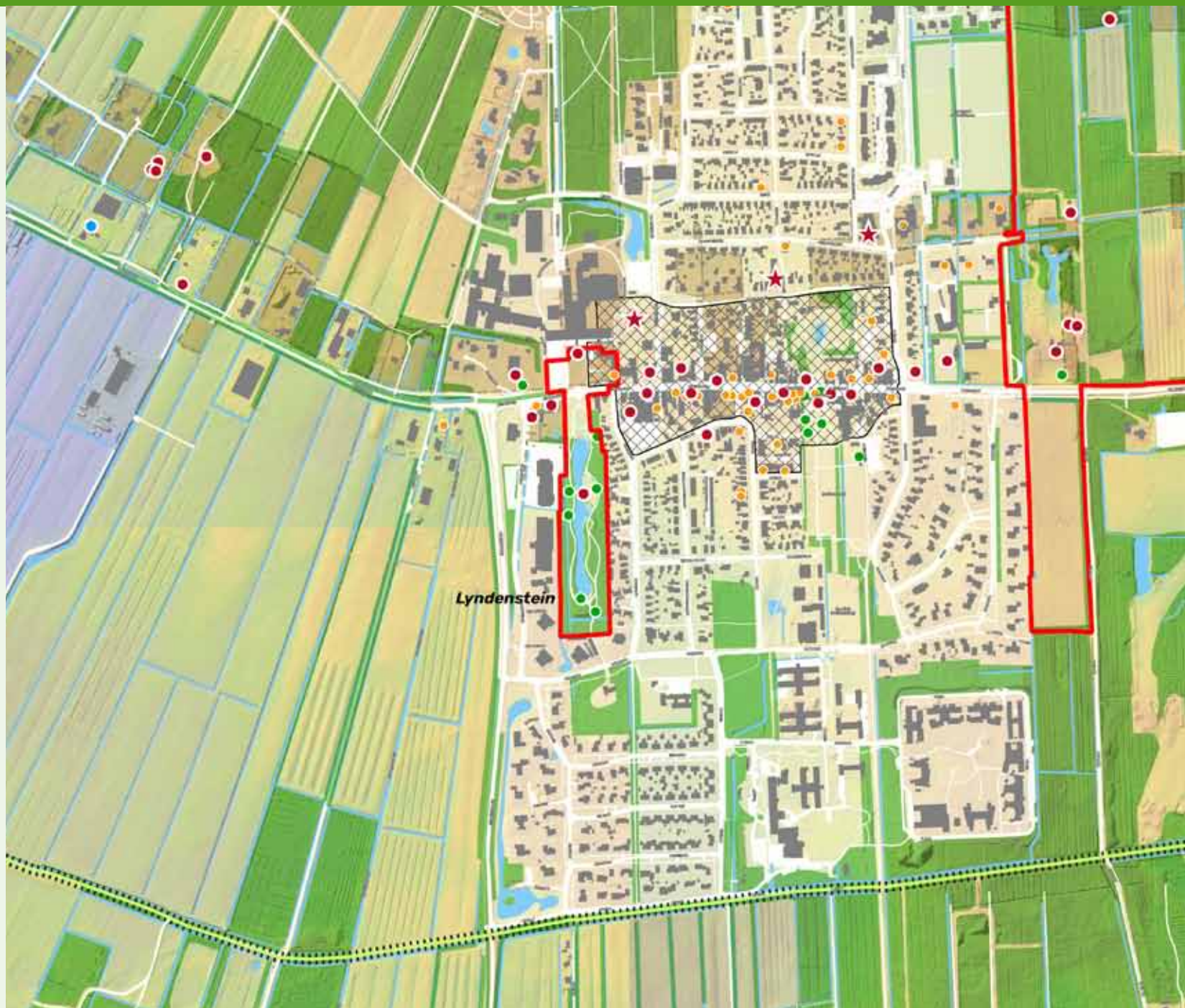
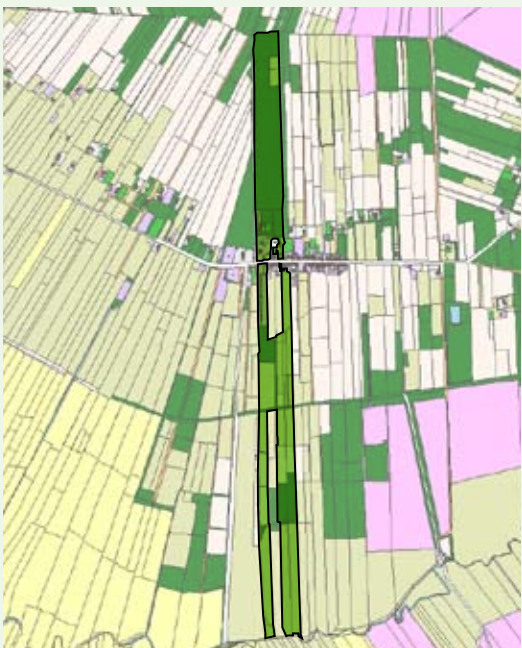

LYNDENSTEIN

2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

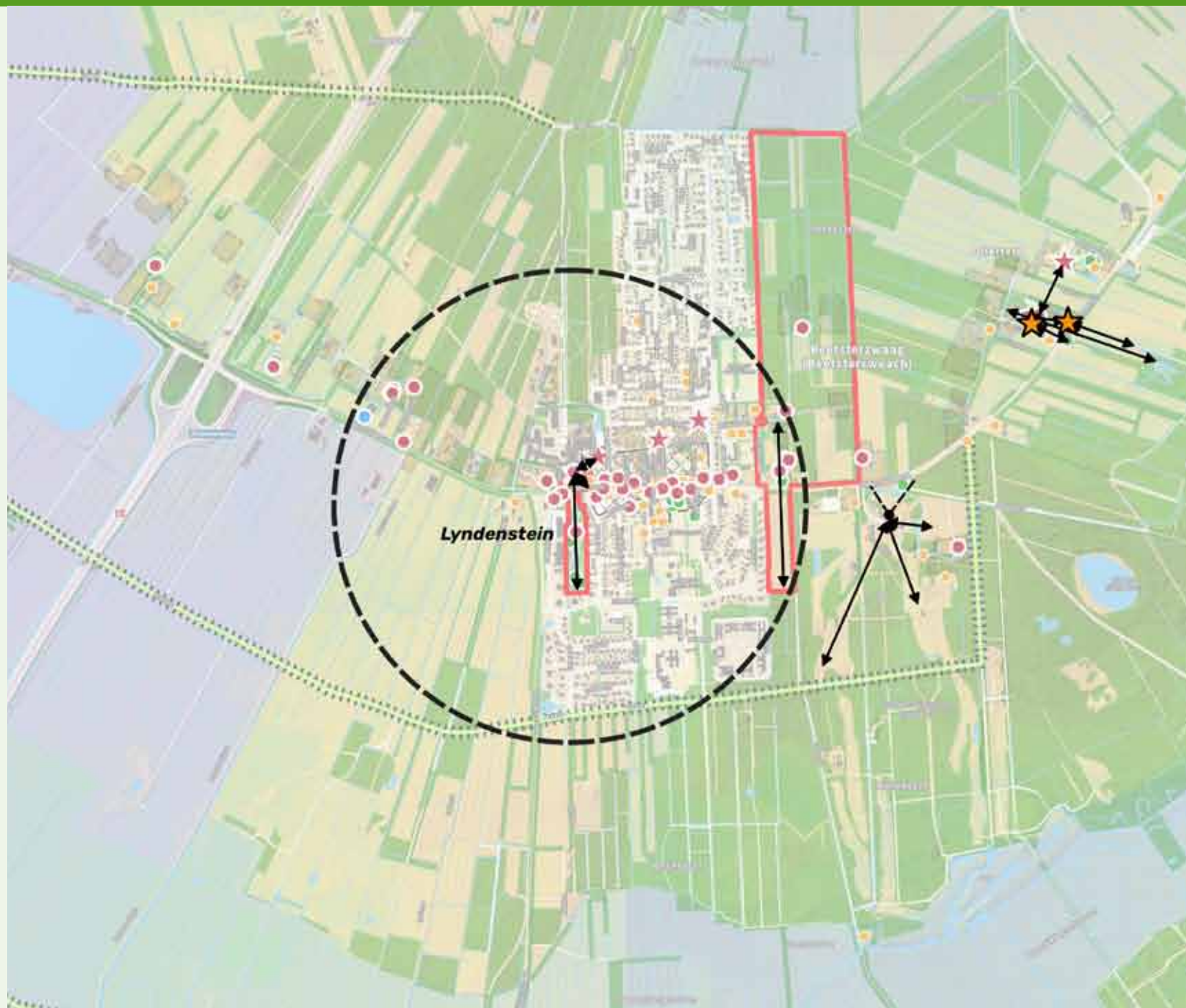

LYNDENSTEIN

3. LANDSCHAP- PELIJKE SAMENHANG

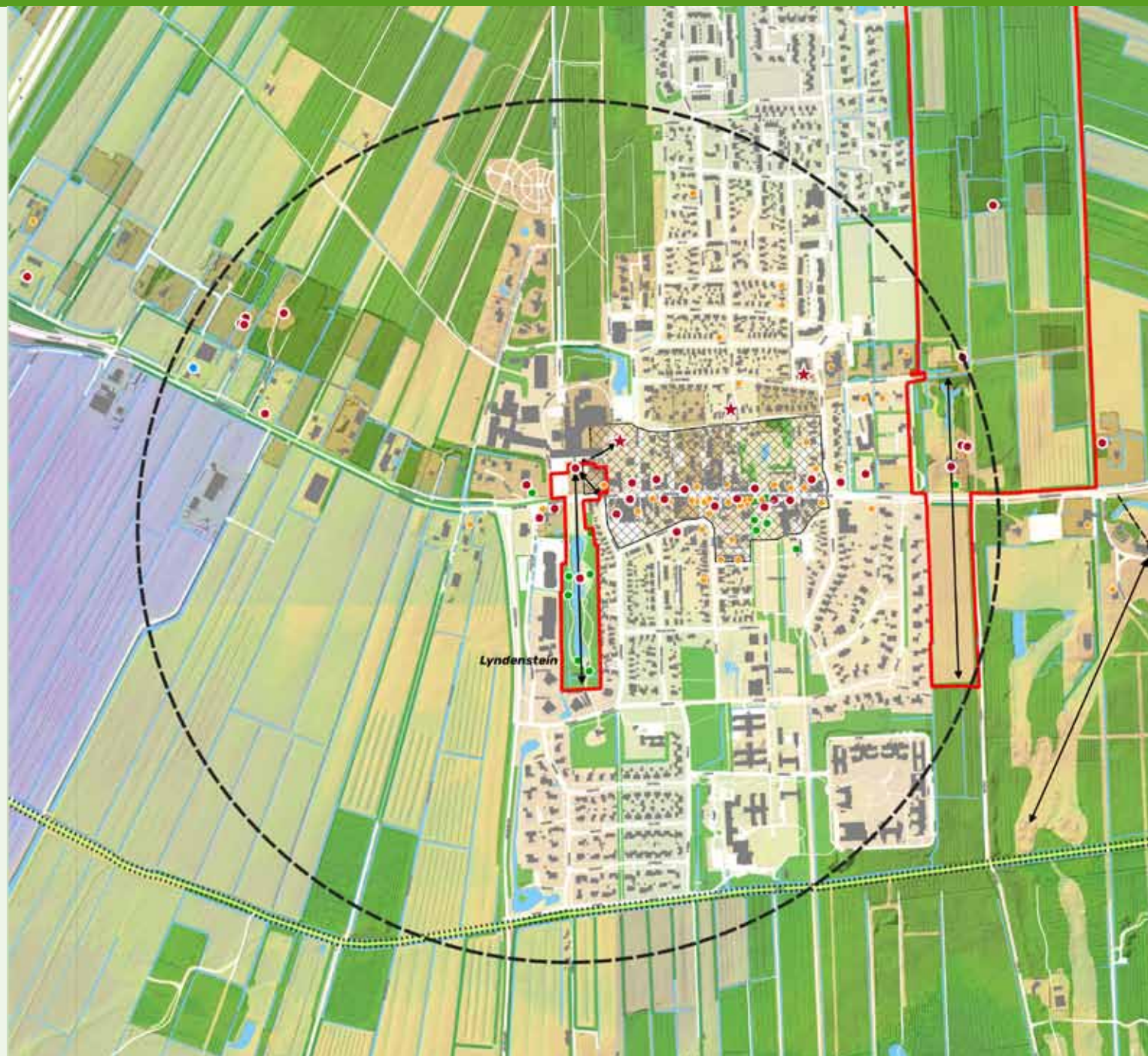

LYNDENSTEIN

LANDGOEDBIOTOOP

LYNDENSTEIN

ALGEMEEN CULTUURHISTORISCH BELANG

- vanwege de ouderdom van de verschillende samenstellende onderdelen;
- vanwege de bouw-, bewonings- en gebruiksgeschiedenis;
- vanwege de architectuur-, cultuur-, beeldhouwkunstige en tuinhistorische waarde;
- vanwege de voor de provincie Friesland kenmerkende overtuin, waarin delen van de geometrische 18de-eeuwse aanleg nog in de landschappelijke aanleg van L.P. Roodbaard herkenbaar zijn;
- als onderdeel van de reeks buitenplaatsen te Beetsterzwaag;
- vanwege de visuele, de functionele en de ruimtelijke samenhang tussen de samenstellende onderdelen;
- vanwege de herkenbaarheid en de ruime mate van gaafheid van de samenstellende onderdelen.

HARINXMA STATE

Van Harinxmaweg 1, Beetsterzwaag

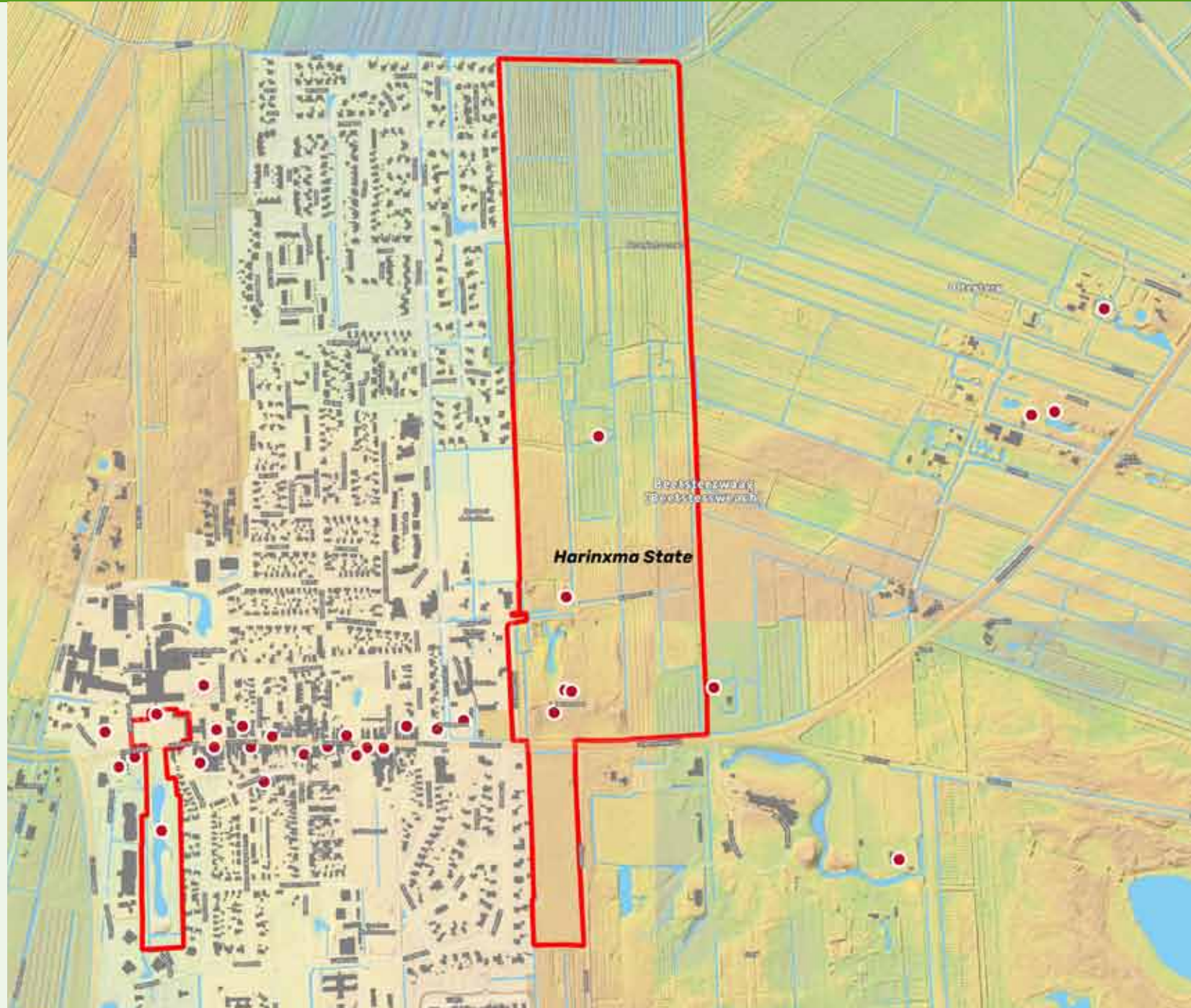

HARINXMA STATE

1. MONUMENTALE LANDGOED-COMPLEX

- Landhuis
- Historische tuin- en parkaanleg
- Koetshuis
- Tuinmanswoning
- Toegangshek
- Bakstenen muur
- Hok gele bakstenen
- Hondenhok
- Lodewijk XV sokkel
- Houten hek

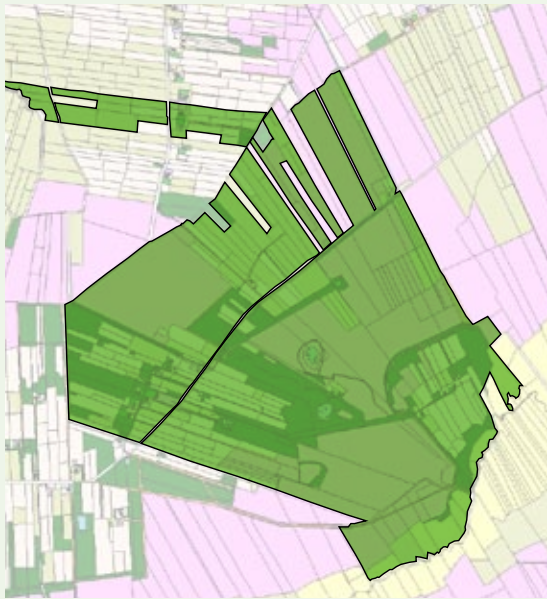

HARINXMA STATE

2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

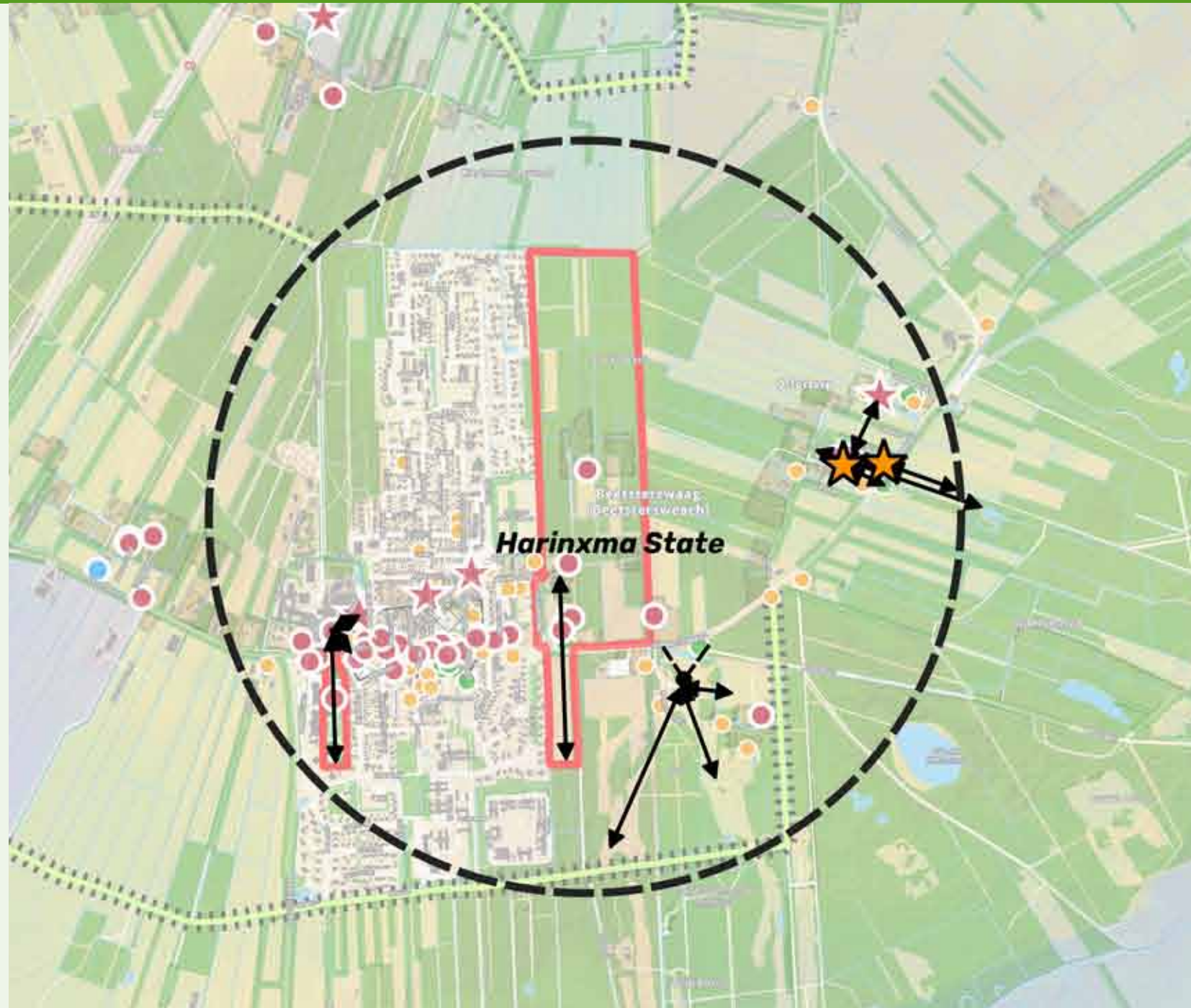

HARINXMA STATE

3. LANDSCHAP- PELIJKE SAMENHANG

HARINXMA STATE

LANDGOEDBIOTOOP

HARINXMA STATE

ALGEMEEN CULTUURHISTORISCH BELANG

- Het hoofdgebouw, dat in architectuurhistorisch opzicht een belangrijk voorbeeld is van een in een historische buitenplaats gelegen en uit de eerste helft van de 19e eeuw daterend classicistisch buitenhuis, dat in de tweede helft van de 19e eeuw en in het begin van de 20e eeuw verbouwingen heeft ondergaan;
- De aanwezigheid van het koetshuis annex koetsierswoning en tuinmanswoning, die met het hoofdgebouw de voor een grotere 19e-eeuwse buitenplaats de wat het gebruik betreft typerende opstallen zijn;
- De aanleg van het door Lucas Pieters Roodbaard ontworpen park in landschapsstijl in de directe omgeving van het huis;
- De aanleg van het geometrische lanenstelsel, dat van oorsprong uit het begin van de 19e eeuw of uit de 18e eeuw dateert en tot een landgoed behoorde en dat omstreeks het midden der 19e eeuw deel uit ging maken van de aanleg van de buitenplaats.

LAUSWOLT

Van Harinxmaweg 10, Beetsterzwaag

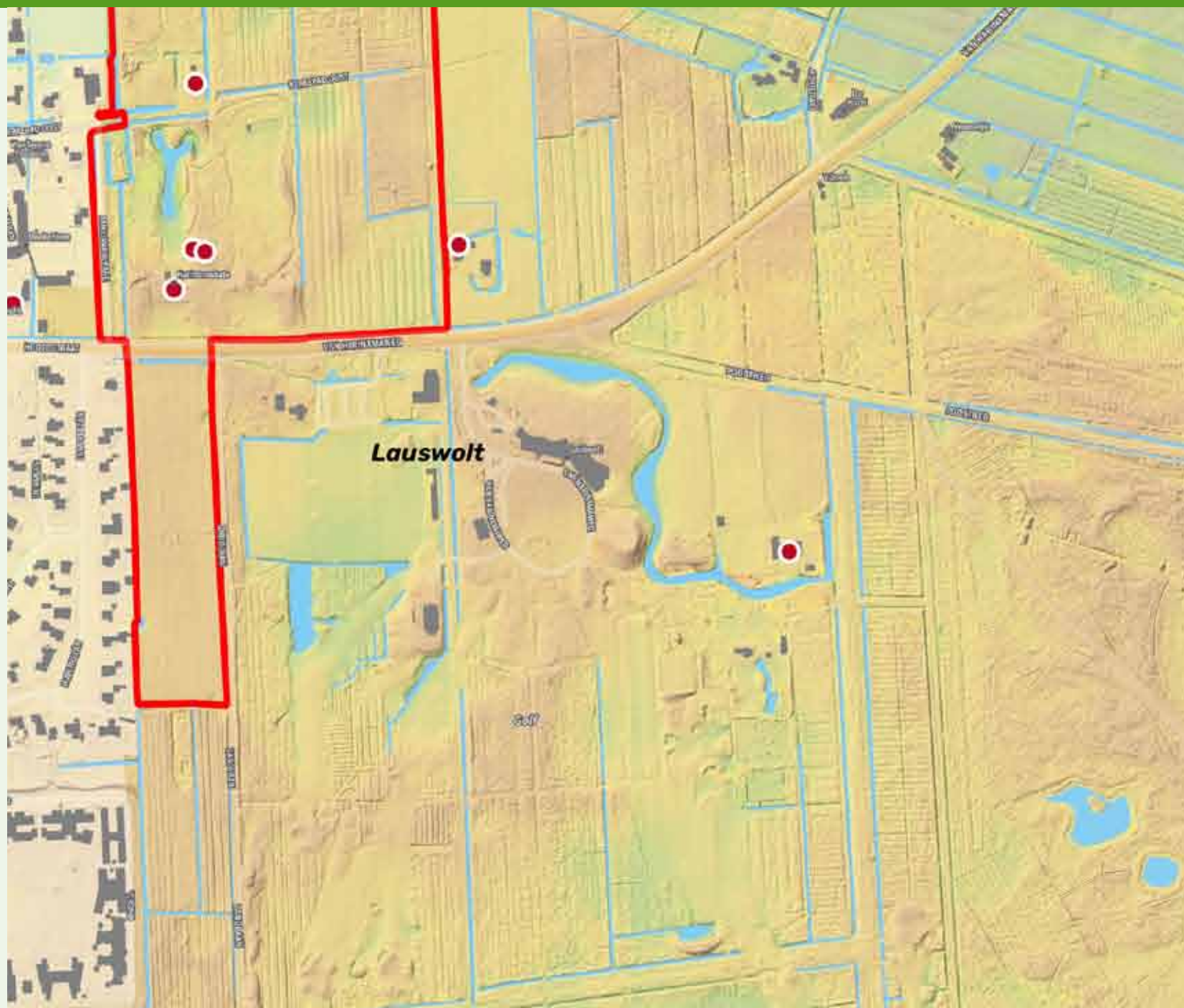

LAUSWOLT

1. MONUMENTALE LANDGOED- COMPLEX

Geen complex,
wel monumentale
gebouwen

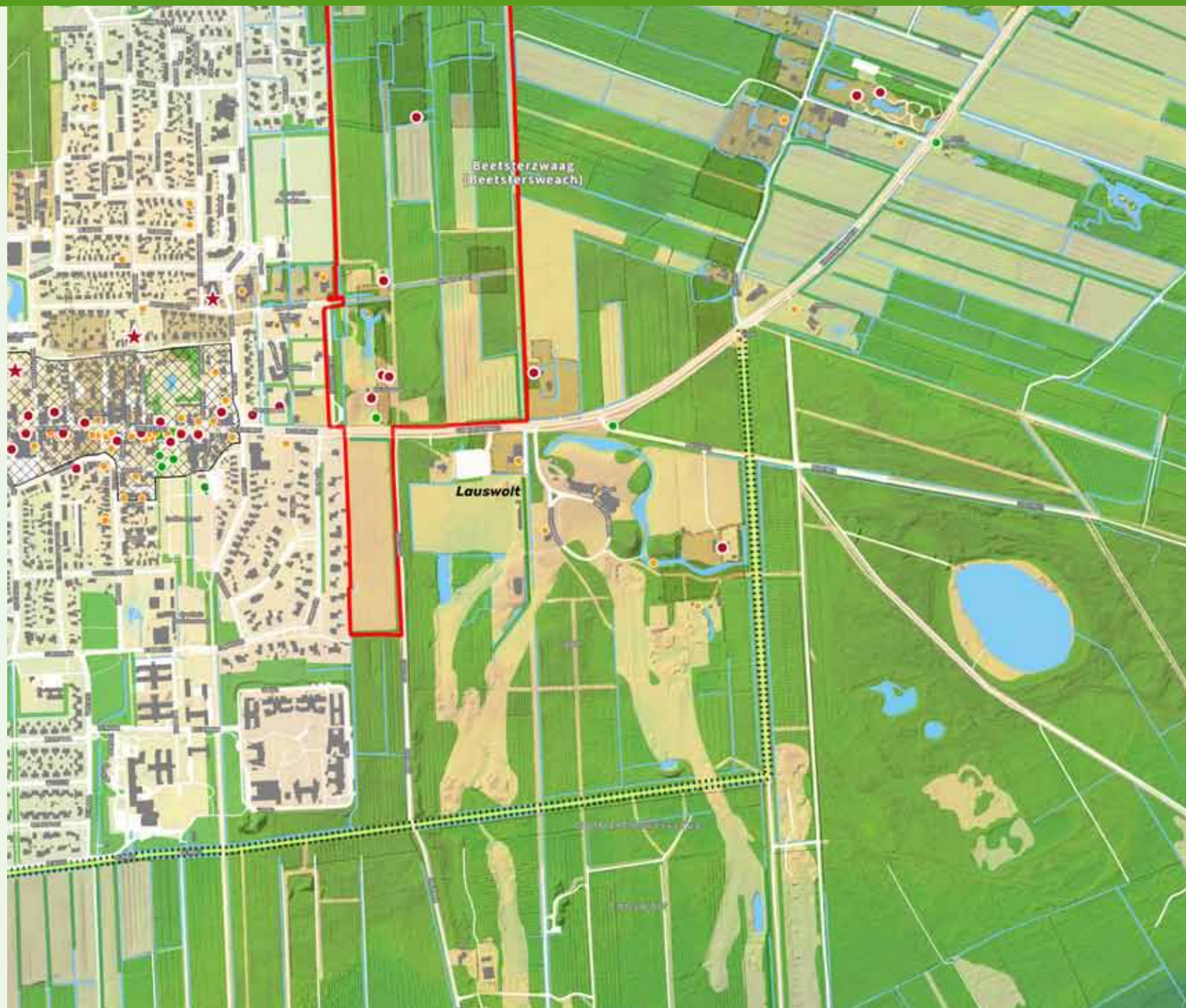

LAUSWOLT

2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

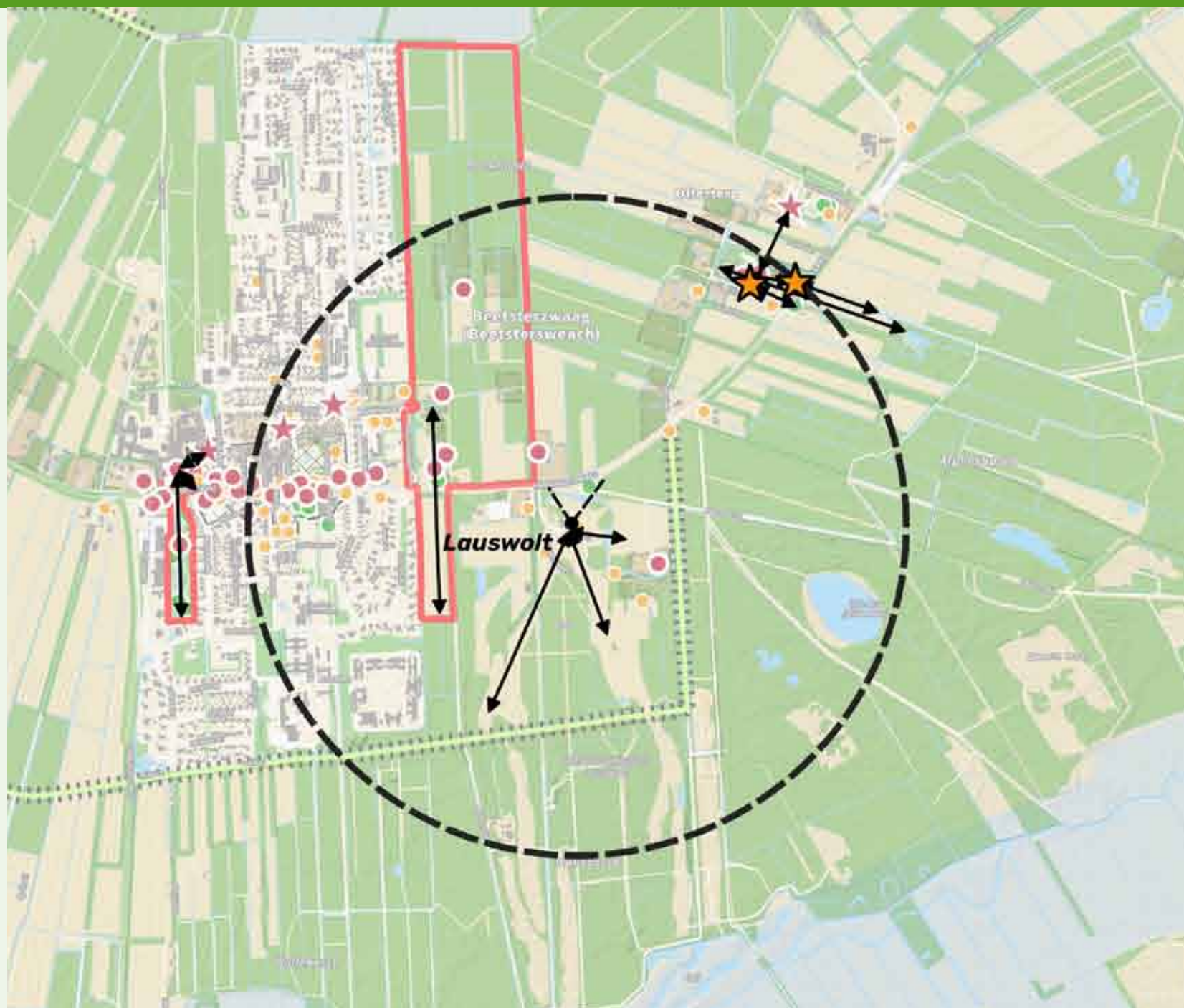

LAUSWOLT

3. LANDSCHAP- PELIJKE SAMENHANG

LAUSWOLT

LANDGOEDBIOTOOP

HUIZE OLTERTERP

Van Harinxmaweg 17, Olterterp

HUIZE OLTERTERP

1. MONUMENTALE LANDGOED- COMPLEX

- Landhuis en
tuinaanleg
- Koetshuis
- Ketelhuis

HUIZE OLTERTERP

2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

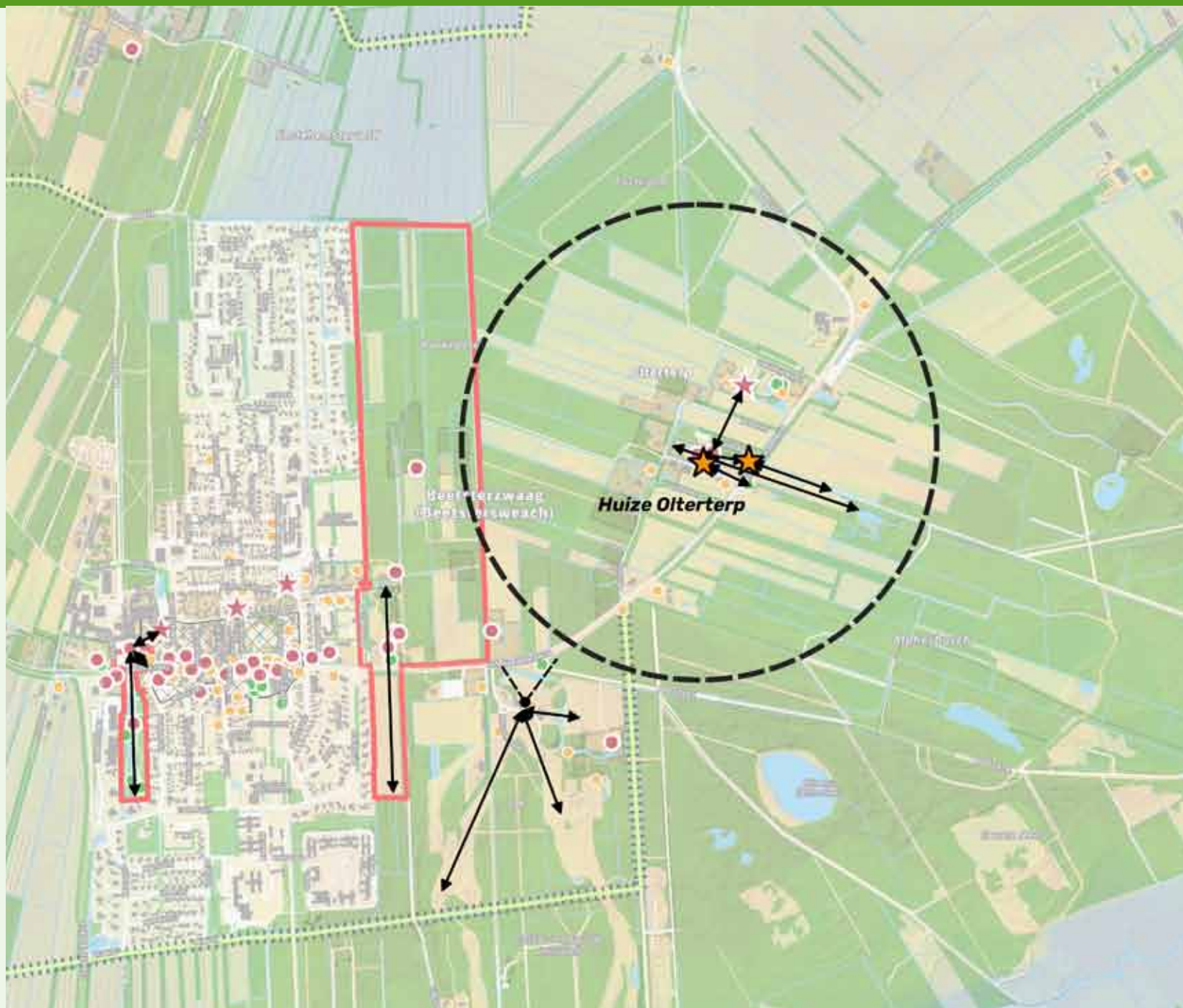

HUIZE OLTERTERP

3. LANDSCHAP- PELIJKE SAMENHANG

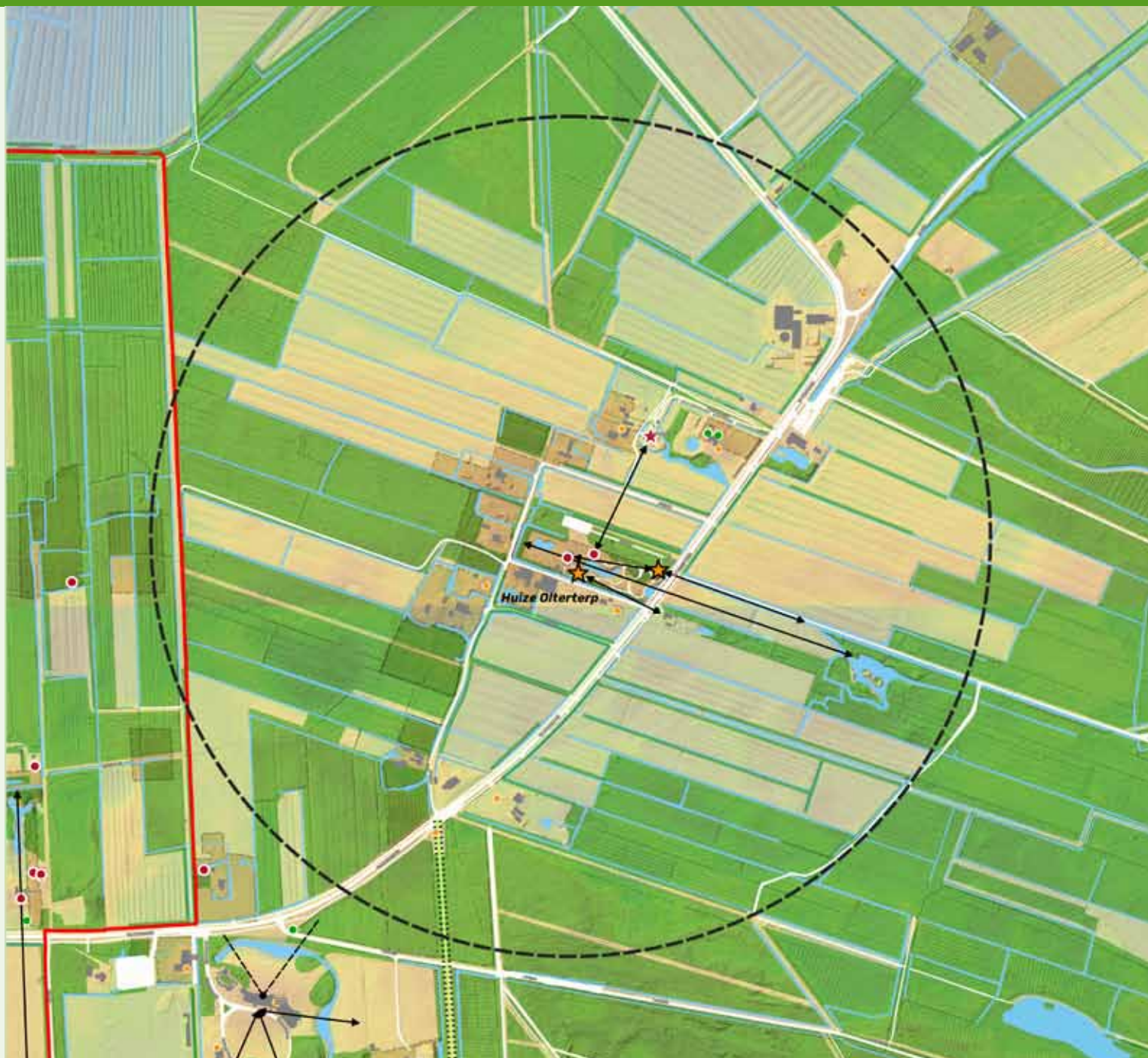

LANDGOEDBIOTOOP

HUIZE OLTERTERP

HUIZE OLTERTERP

ALGEMEEN CULTUURHISTORISCH BELANG

- vanwege de historische betekenis ervan in relatie tot het voormalig landgoed, de geschiedenis van Olterterp en de familie Van Boelens,
- vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteit van het ontwerp van het landhuis c.a.,
- vanwege de zeer hoge mate van belang van de situering op het voormalige landgoed,
- vanwege de 19de-eeuwse landschapsaanleg met glooiende hoogteverschillen, waterpartijen en zichtlijnen,
- vanwege de hoge mate van architectonische gaafheid van de samenstellende onderdelen van het complex,
- vanwege de hoge mate van visuele gaafheid van het complex in de landschappelijke omgeving en voor het aanzien van het dorp Olterterp.

SLOTPLAATS

Foarwurker Wei 3, Bakkeveen

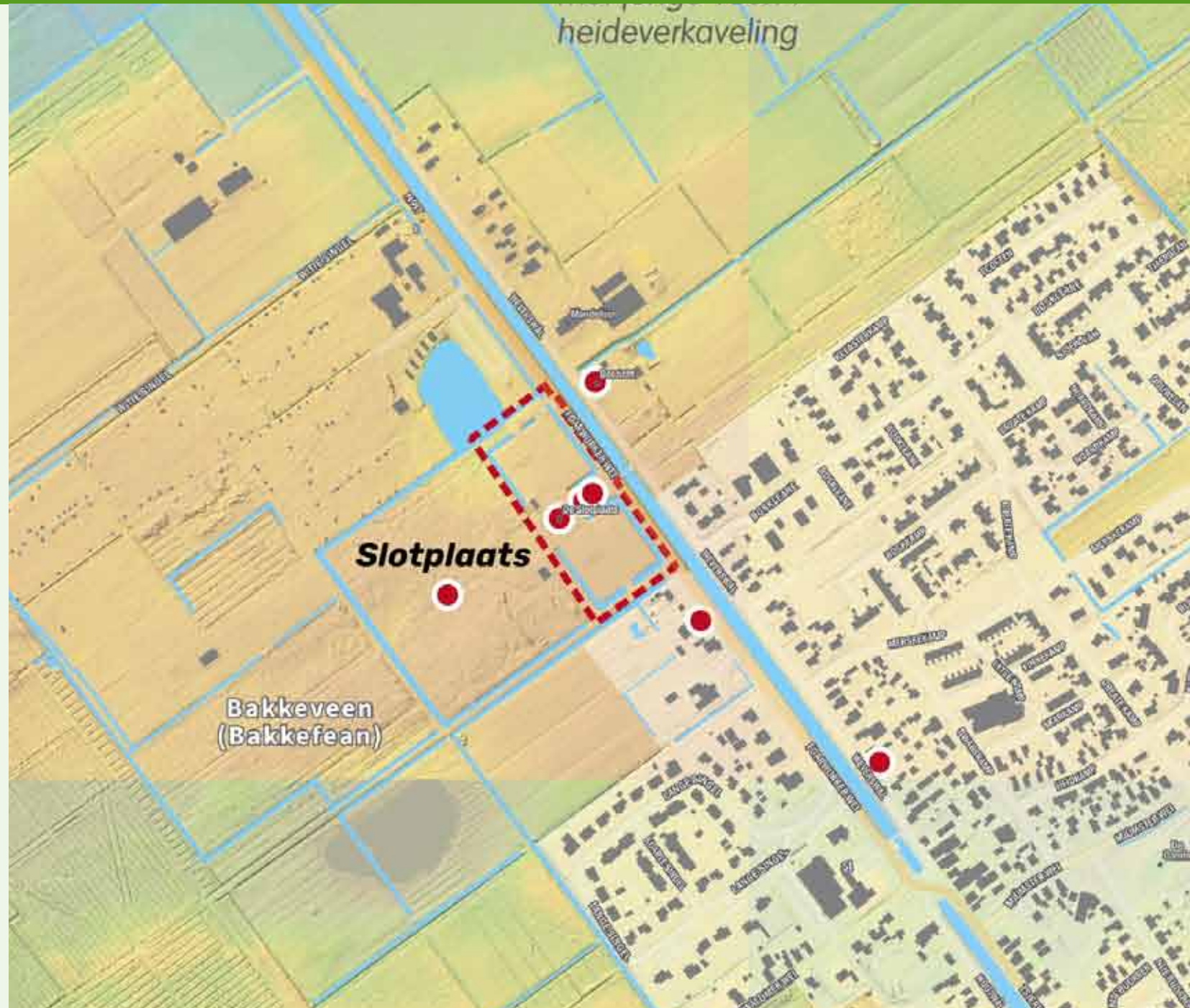

SLOTPLAATS

1. MONUMENTALE LANDGOED- COMPLEX

- Landhuis
- Tuinsieraad
- Zonnewijzer
- Bos en tuinaanleg

SLOTPLAATS

2. CULTUUR- HISTORISCHE RELATIE

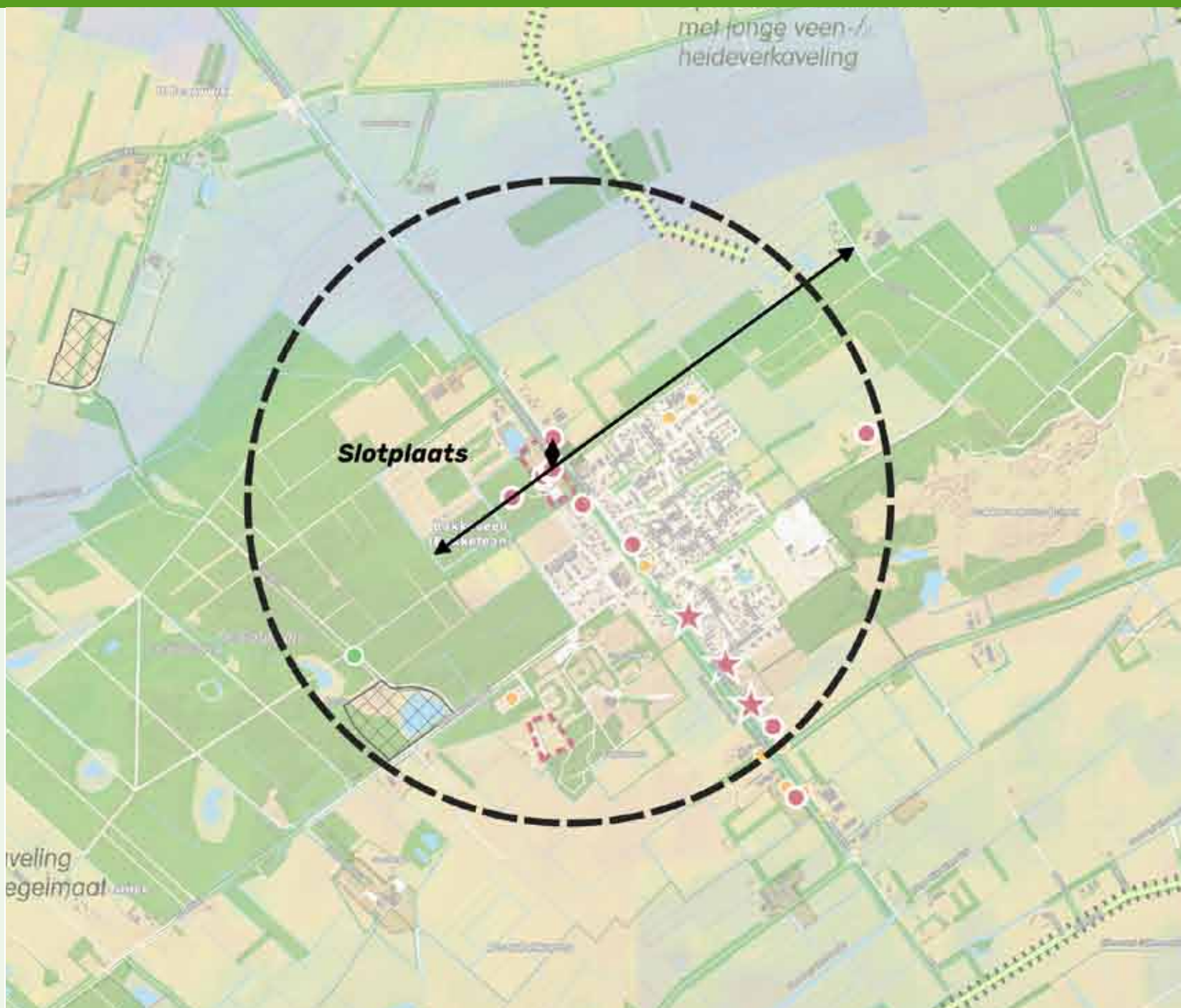

SLOTPLAATS

3. LANDSCHAP- PELIJKE SAMENHANG

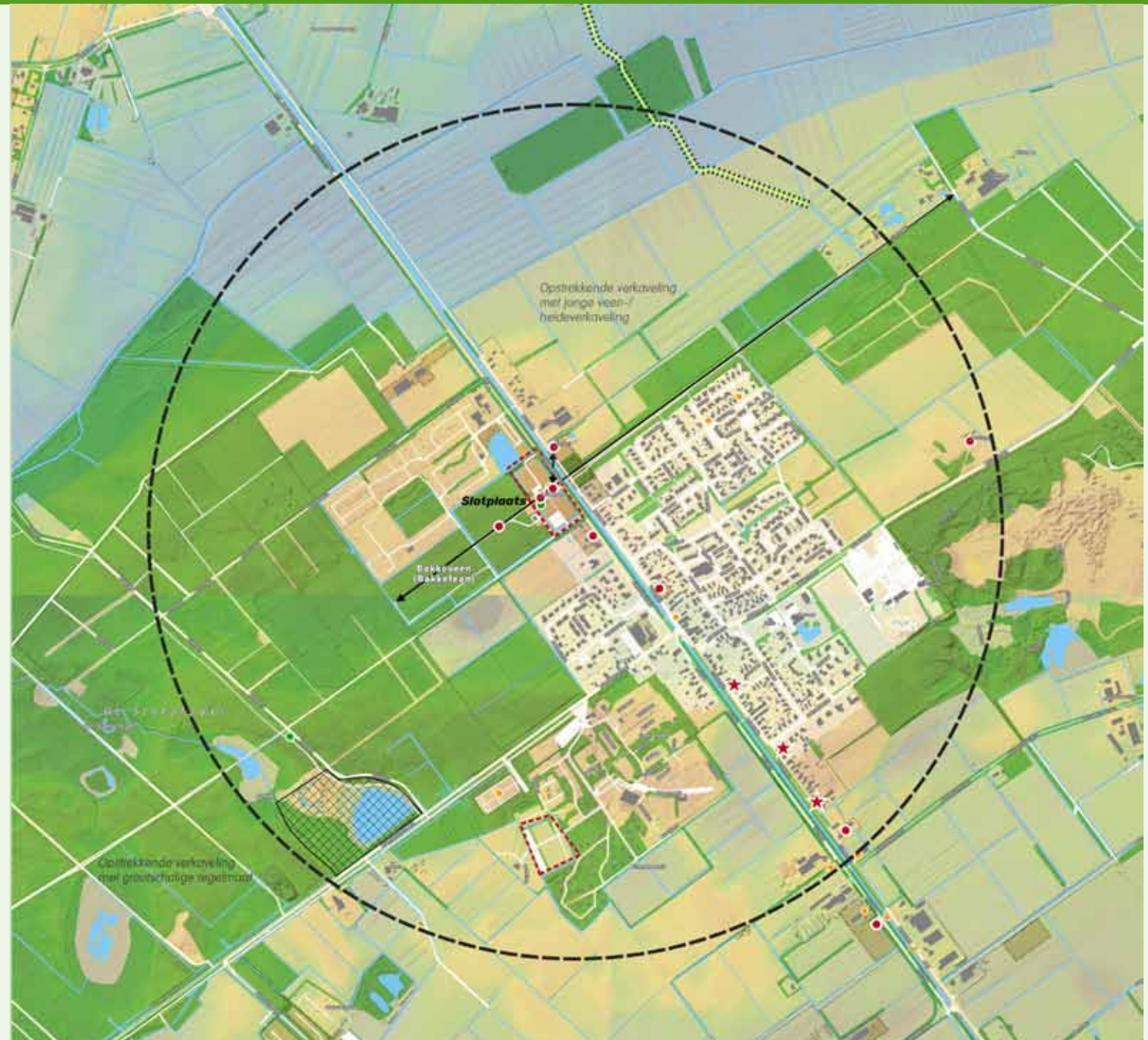

LANDGOEDBIOTOOP

SLOTPLAATS

SLOTPLAATS

ALGEMEEN CULTUURHISTORISCHE EN ARCHITECTUUR- HISTORISCHE WAARDE

- vanwege de hoge mate van belang als uitdrukking van de sociaal-economische geschiedenis, verband houdend met de veenderijbezittingen van adellijke families en de geschiedenis van Bakkeveen,
- vanwege de redelijke mate van herkenbaarheid van een 18de-eeuwse tuinaanleg,
- vanwege de herinneringswaarde aan het vroegere landgoed ter plaatse,
- vanwege de cultuurhistorische betekenis voor de lokale folklore van de zogenaamde Burmaniazuil,
- vanwege de zeer hoge mate van belang voor het aanzien van het dorp van het hoofdgebouw,
- vanwege de zeer hoge mate van structurele en visuele gaafheid in relatie tot de landschappelijke omgeving,
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het complex en de onderdelen ervan,
- vanwege de hoge mate van typologische zeldzaamheid in Friesland van het hoofdgebouw met een historische en contemporaine bos- en tuinaanleg.

LANDGOEDBIOTOPEN FRYSLÂN

GROEN BUITENPLAATSBIOTOOP

In het omgevingsplan kan de gemeente biotopen opnemen. De buitenplaatsbiotoop is vergelijkbaar met de molenbiotoop. Hier zijn beschermingsmaatregelen aan gekoppeld: het vrij- en openhouden van de buitenplaats zelf, maar ook de structuur, het panorama, het blikveld en de zichtlijn. De biotoop is daarom meestal groter dan de oppervlakte van bijvoorbeeld het beschermd complex van een buitenplaats.